Karikatür

İhtiyar — Kızım, oldu olacak yüzünü, gözünü biraz daha boyasaydın.. Duymadın mı, ressamlara maaş bağlıyacaklarmış !

Küçük Yalanlar

Meşhur Fransız Karikatüristi R. Guérin tarafından

— Bu elbise size çok yakıştı!...

— Sizi dünden çok iyi buldum!..

— Sizi ebediyen seveceğim...

— 30 senedenberi hiç değişmemişsiniz..
— Siz de öyle!..

— Müdür makamında yok!..

— Sayenizde çok rahatım

— Bu tablonuz bir şaheserdir

— Bir lira ödünç verir misiniz?.
— Üzerimde para bulundurmak adetim değildir...

— Bunu saymayız! Sizi gene bekleriz..

No. 62 CİLT: 3 YIL: 2 FİATI 10 KURUŞTUR 6 MART 1937

KARİKATÜR

Sahibi: Sedat Simavi

İdarehanesi:
İstanbul, Ankara caddesinde hususî daire. Posta kutusu: İstanbul 103

Abone Şartları:
Türkiye için seneliği 500, altı aylığı 250, üç aylığı 130 kuruş. Ecnebi memleketler için seneliği 800, altı aylığı 400 kuruştur.

✻ CUMARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR SİYASİ VE EDEBİ MİZAH GAZETESİ ✻

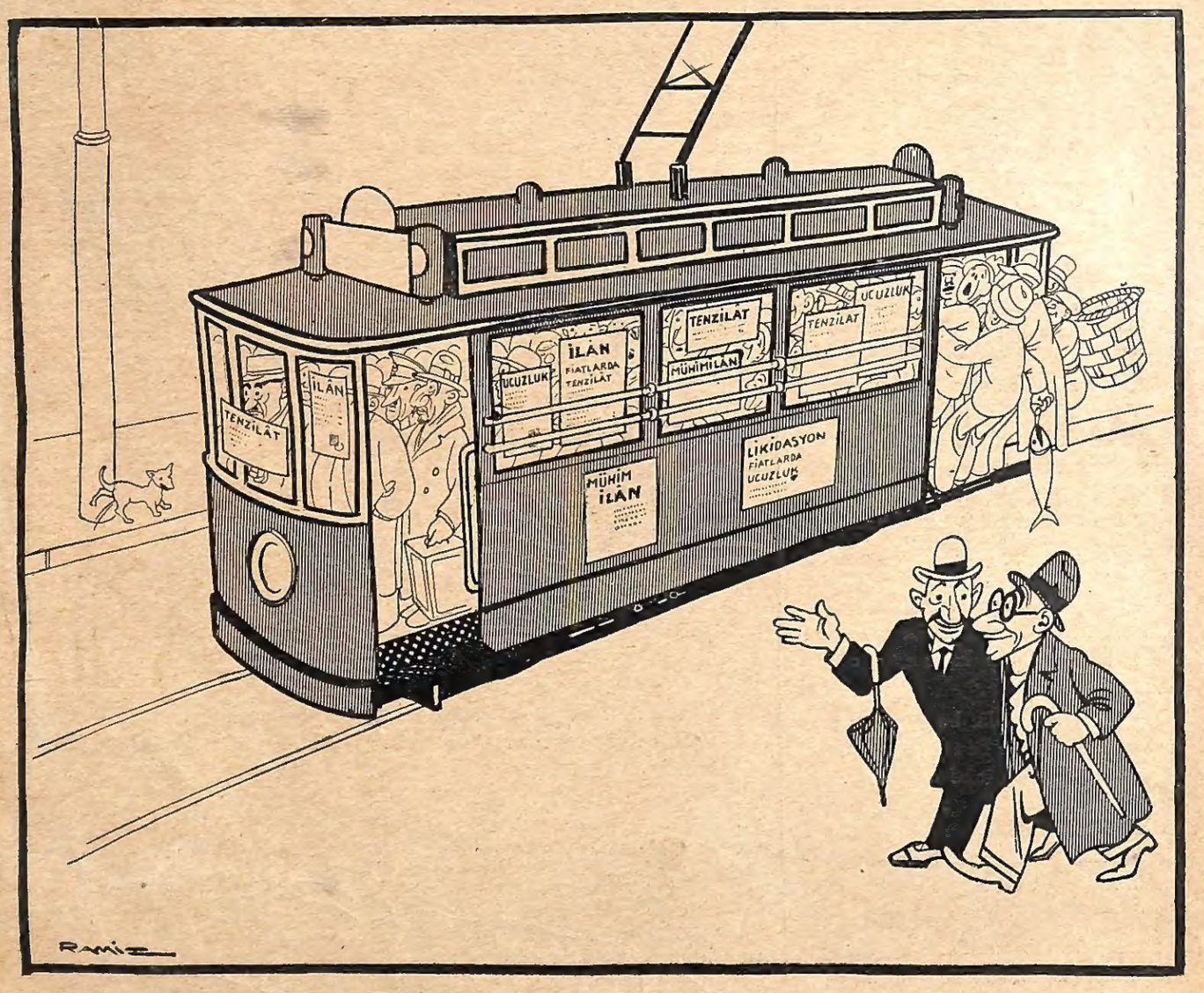

Tramvay fiatlarının ucuzladığı camlara ilânlar yapıştırılarak halka ilân edildi..

— İyi ama, bukadar çok, bukadar gürültülü ilâna lüzum var mıydı?..

— Elbette var azizim, yoksa on paracık ucuzluğun kim farkına varırdı!...

Kazalara Karşı Sigorta

Havadisi herhalde gazetelerde okumuş olacaksınız. Seyrüsefer kazalarına karşı yeni bir kanun hazırlanıyormuş. Nakil vasıtaları dediğimiz ecel beşiklerinden birinde kazaya uğrıyanlar için bir nevi sigorta usulü ihdas edilecek, kazazedelerin maddî, manevî zararları tazmin olunacakmış.

Kaza Allahtan gelir.

Denizde dümen veya makinenin bozulması, şaft veya pervanenin kırılması, Allahtandır. Gün olur ki, denizde

vapur ile akıntı biribirile yarışa girerler. Akıntı vapuru meselâ Sarayburnu rıhtımına doğru iter; vapur da ondan daha atik davranarak kendini bir ayak evvel açığa atmıya çalışır. Fakat vapurun sürati her zaman yedi mil olmasına mukabil, akıntının sürati o günlük on mil olduğu için, vapurun rıhtıma bindirmesi âdeta riyazî bir zaruret hükmüne girer. Buna kazadan başka ne denir?

Kezalik otobüs şoförünün ekspresi seçemiyerek üzerine binmesi, kazadır. Tramvay yokuş aşağı inerken freninin bozulması kaza, otomobilin yağışlı havada kızak yaparak istikameti şaşırması ve kenardaki dükkânlara, kahvelere girmesi kazadır.

Kaza ve kaderle başa çıkmıya imkân olmayınca bizim yapacağımız da ancak - bu asırda ahalinin boynuna **Ya hafız** levhası takamıyacağımız için - kazazedeleri yeni ekonomi ilmine uygun bir sigorta sistemine bağlamaktan ibaret olacaktır.

Vaktile Babıâliden Anadoludaki bir kaza kaymakamına bir tahrirat gönderilmiş; «Civar kazalarda kolera âfeti baş göstermiştir. Bu melun marazın kazanıza da sirayeti ihtimaline binaen icap eden tedabirin âcilen ittihazı mârazında...» kılıklı bir tahrirat.

Kaymakam emri alır almaz, derhal faaliyete geçmiş ve neticeyi şifre telgrafla Babıâliye bildirmiş: «.... numaralı ve.... tarihli emri devletlerine iktıfaen icap eden tedabire hemen tevessül edilmiş ve kasabanın kabristanında şimdilik maateferruat kırk adet müceddet mezar hafr ve ihzar kılınmıştır, olbapta...»

Yeni sigorta usulü, bu ferasetli kaymakamın tedbirine benzer tarafları bulunmakla beraber, netice itibarile hayırlı iştir ve postu az çok bir zararla kazadan kurtarmıya muvaffak olanlara hiç olmazsa tamir parasını düşündürmiyecektir.

* * *

Nakil vasıtaları kazaları sigortasının projesini hazırlamak için bilmem Avrupadan mütehassıs gelecek yahut buradan oraya bir inceleme heyeti gidecek midir? Fakat herhalde bu iş için bir komisyon toplanacak ve bu komisyon kazazedeleri iki sınıfa ayıracaktır.

1 — Kaza neticesinde tamiri gayri kabil bir hale gelip hurda ham madde halinde dahi istimaline imkân olmıyanlar.

2 — Kafa, karın, kasık gibi bazı aksamın tamiri ve göz, kol, bacak gibi bazı kısımların takma yedek âza ile tecdidi suretile tekrar kullanılır hale gelebilecek olanlar.

Birinci kısım kazazedeler için mesele basittir. Malın cinsine, değerine, kullanılma müddet ve derecesine bakılmıyarak tazminat olarak sabit bir miktar ödenecektir.

İkinci kısma gelince, bu halli biraz daha karışık bir davadır. Çünkü zararın cinsine göre bir barem tertip etmek lâzım gelecektir. Meselâ göz kulak gibi vezaifi müştereke eshabından çift uzuvlardan yalnız bir tanesinin zıyaı halinde verilecek tazminat, ağız ve burun gibi müstakil vazifeli tek uzuvlara takdir edilecek kıymetten elbette çok daha aşağı olacaktır. Çünkü devlet hizmetlerinde dahi böyle müşterek vezaif eshabından biri herhangi bir sebepten dolayı vazifesini terkettiği halde öteki ona bilâ müddet vekâlet etmekle mükelleftir ve bunun için bir gûna ücret istemiye hakkı yoktur.

Sonra bir kısım âza vardır ki, vücutten ayrılmaları insan için bir zarar teşkil etmek şöyle dursun, bilâkis büyük faydaları muciptir. Meselâ bir kaza neticesinde bir kimsenin burnu üzerindeki çirkin bir urun patladığı, böbreğindeki bir taşın fırladığı yahut da apandisit hastalığının âmili olan kör barsağının koptuğu sabit olursa, elbette tazminata istihkak kesbetmez. Kezalik kaza neticesi dili kopmuş bir kimse de

— Hani evlenince bana yüksek bir hayat yaşatacaktın?.
— Daha ne yapayım karıcığım. Sana yedi katlı bir apartımanın tavan arasını tuttum!...

— Bizim kâtiplerden biri müdürün karısını kaçırdı...
— Müdür ne yaptı?.
— Kâtibe bin lira ikramiye verdi!...

elbet eli kopmuş bir insan derecesinde zarar iddia edemez. Çünkü dilsizlikten zarar yerine birçok faydalar göreceğine hiç şüphe yoktur.

Buna mukabil, kazada ayağını kaybeden insanın birinci dereceden tazminat istemiye hakkı olacaktır. Çünkü ayağı sakat insan devairde muamele takibinde çok güçlük çekecek, tramvayda ayakta durmak, sokakta yolunu kesen dolandırıcılar ve peşini kovalıyan dilencilerden kaçamamak gibi felâketlerle hayatı mütemadiyen zehirlenecektir.

* * *

Kaza sigortası yalnız kazazede için değil, kazaya sebep olan için de pek istifadeli bir şey olacaktır.

Otomobil karambolu yapan şoför, tramvay deviren vatman kaza yapar yapmaz tabanları yağlayıp kaçmıya mecbur olmıyacak, gemi batıran kaptan efkârı umumiyeden merhamet dilenmek için gazete fotoğrafçısının objektifi karşısında boyun bükmiyecektir.

Çarşıda bir düşmanını tabanca ile öldüren Arnavudun hikâyesi malûmdur. Maktulün çocukları sokakta upuzun yatan babalarının başında bağrışırlarken, Arnavut hayretle:

— Bre yumurcaklar, ne gürültü edersiniz be. Babanızı yemedik ya. Nah işte önünüzde duruyor, demiş.

Sigorta usulü konduktan sonra kaza yapan şoförler, vatmanlar, kaptanlar da kaçmıya, sıkılmıya lüzum görmeden kollarını kavuşturacaklar:

— Gürültü etmiye ne hacet! Bedava değil ya, parasile. Ne zararınız varsa veririz. Siz sağ, biz selâmet, diyecekler.

KARİKATÜR

Bir köprünün açılma Töreninde

Vilâyet belediyelerinden biri şiddetli bir su baskınının alıp götürdüğü bir eski tahta köprünün yerine yeni bir köprü yaptırmıştı. Yeni köprü çok süslü, oyali boyalı bir şeydi. Fakat şıklığı nisbetinde sağlam görünmüyor ve yeni bir su baskınında ötekinin âkıbetine uğrıyacağa benziyordu.

Açılma töreni günü köprünün iki ağzı beyazlı kırmızılı kordelâlarla bağlanmıştı. Biraz sonra belediye reisi halka bir nutuk verdikten sonra makasla bu kurdelâyi kesecekti. Yeni âdetleri bilmiyen bir köylü ağır ağır köprüye doğruldu. Polis memuru hemen önüne geçti:

— Baba, köprünün ipini görmüyor musun? dedi.

— Ziyan yok evlât... Ben altından geçerim.

— Öyle şey olmaz... Biraz bekle...

Köylü geri dönerken hayretle söyleniyordu:

— Köprüyü bu kırmızı iple neye bağlamışlar ki?

Belediye reisinin rakiplerinden biri cevap verdi:

— Rüzgâr uçurup götürmesin, diye.

MAHKEMEDE

Hâkim sordu:

— Siz hep böyle haksız davalar mı müdafaa edersiniz, bay avukat?

Avukat boynunu büktü:

— Ne yapayım, bay başkan? Haklı olanları kaybettim, şimdi de haksızları tecrübe ediyorum!

MODASI GEÇTİ

İki genç kız Beyoğlu caddesinde karşılaştılar. Ayak üzeri dedikoduya başladılar. Sarı saçlısı:

— Haberin var mı? Diye sordu, Melâhat o gazeteciden ayrılmış. Şimdi bir başkasile geziyormuş. Bu seferki delikanlı, Çocuk esirgeme kurumunda âza falanmış.

Esmeri gülerek cevap verdi:

— Duydum, kardeşim duydum, ne açıkgözdür o Melâhat, Matbuat balosu geçince gazetecinin pabucunu dama attı. Malum ya önümüzde Çocuk esirgeme kurumunun balosu var.

Millî Şairimiz Mehmet Emini Ziyaret

Millî şairimiz Mehmet Eminle konuşmakta güçlük çekmedim. Önce Beşiktaşta Serencebey yokuşundaki evine uğradım, gezmiye çıktığını söylediler. Anladım ki Beyoğlu pastahanelerinden birindedir. Hakikat, tahminim gibi çıktı: Büyük üstat, ak sakallı bir hazreti İsa çehresile, büyük bir pastahanenin camekânına kurulmuş, dudaklarında iri bir yaprak sigarası, gelen geçen kalabalığı seyrediyor.

Huzuruna vardım, hürmetle elini öptüm. Millî şair, her zamanki nezaketile, bana karşısında yer gösterdi. Bir de çay ısmarladı. Camekânın içinde ben de azametle oturdum, ve çay soğumadan suallere başladım:

— Yeni edebiyatı nasıl buluyorsunuz?

— Çok güzel... Kitapçı vitrinlerinde gördüğüm kaplara bakarak hükemediyorum, herhalde içindeki yazılar da ciltlerinden aşağı kalmıyacak... Okuduklarım arasında fena olana rasgelmedim. Ben edebiyata susamış bir adamım. Çölde susuz kalan bir adamın eline bir bardak su geçse, bu adam, acaba bardaktaki su karakulak mı, Taşdelen mi, Sırmakeş mi, Kırkçeşme mi, Terkos mu diye düşünür mü? Hattâ susıyan yolcu profesör Sadrettin Celâl, Erenköy lisesi müdürü Mahir, yahut Abdülhak Şinasi olsa bile... Tabiatile bardağı ağzına diker, ve bir hamlede suyu boşaltır... İşte ben de yeni eserler karşısında böyleyim!

— Fakat kuyu suyu ise?

— İşte o zaman mide fesadını seyret... Fakat ne yapalım, şiirsiz mi kalalım?...

— Gençlerden en beğendiğiniz şair kimdir?

— Salih Zeki Aktay hoşuma gider...

— Onun neresi genç? Saçlarında ağarmıyan bir tel kalmamış, üstat?

— Şiirleri genç... Onun yazılarında henüz emeklemiye başlıyan bir çocuğun sevimli acemiliği var... Meselâ kafiyeler bozuktur, vezin düşüktür, ifade zayıftır, kelimeler mahduttur, hayal kıttır... Böyle bir yazıya genç demişim, yerinde değil mi?

— Peki, orta yaşlılardan kimi beğenirsiniz?

— İzzet Melihi...

— Fakat o şair değildir ki!

— Şair değil ama şairanedir...

— Yaşlılardan en hoşunuza giden şair hangisi?.

Üstat, kulağıma iğildi:

— Bu suali bir de Abdülhak Hâmid'e sorunuz. Eğer o beni söylerse, ben de onu söylerim!

«Peki!» dedim, oradan ayrıldım. Yolda düşünüyordum: «Zaten ikisinden başka kim kaldı?.. Fakat şaşılacak şey. Şairler ihtiyarladıkça çocuklaşıyorlar!»

Mülâkatçı

— Saadete inanır mısın?..
— Hayır inanmam.. Geçen gün randevumuz vardı gelmedi!...

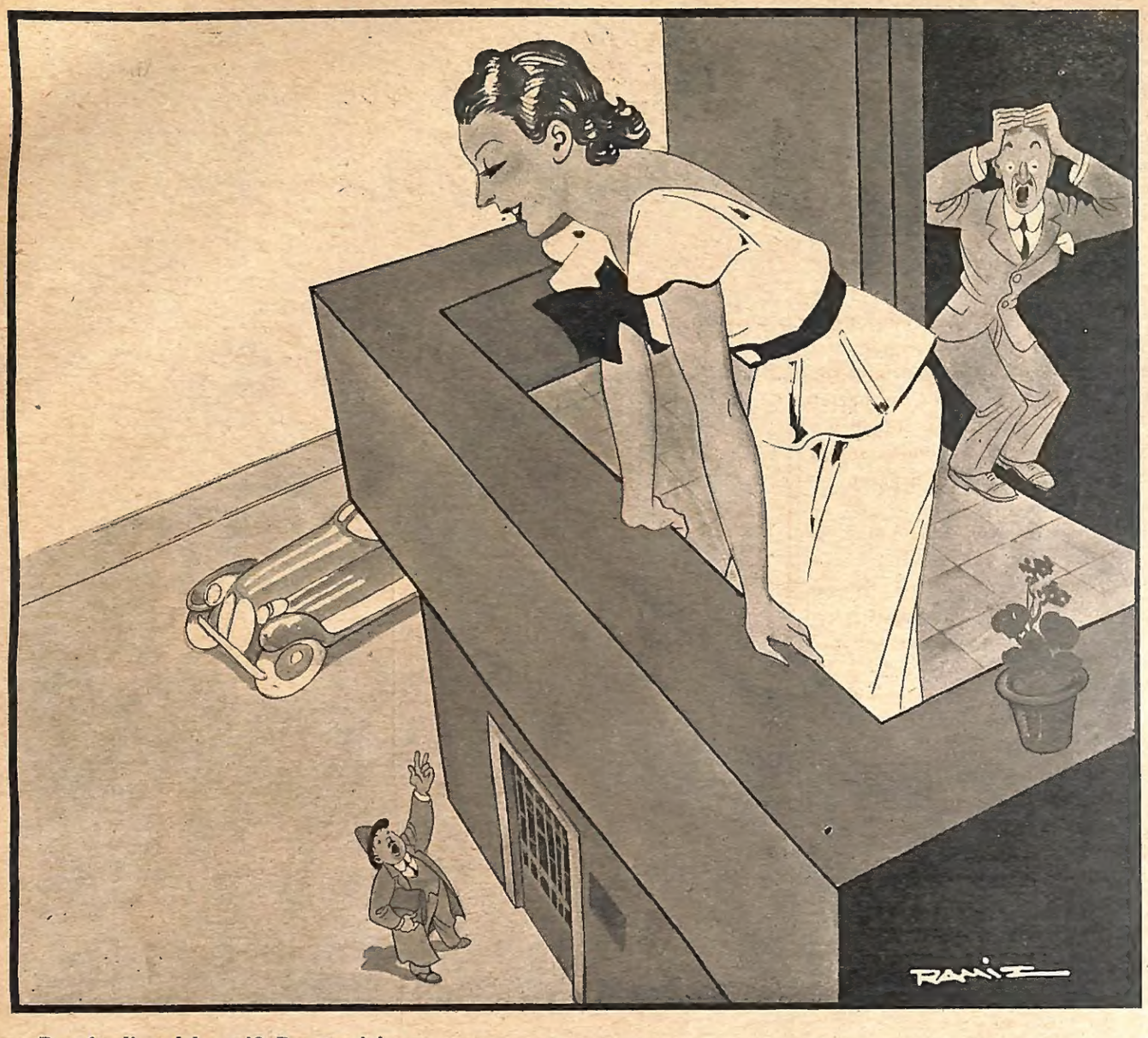

— Beyefendi evdeler mi? Ben terziyim...
— Provaya mı geldiniz?..
— Evet, biraz para alabilir miyim diye prova edeceğim!...

BAHARA DOGRU...

Keder çekme güzelim, Mart gider, Nisan gelir,
Kara kıştan ağaran benzimize kan gelir.

Belki benim bahtıma insaflı bir yar çıkar,
Sana da bir nakdi çok, aklı yok insan gelir,

Duramaz mevsim gibi tali de bir kararda,
Bazı yahşi görünür, bazı da yaman gelir.

Sefalet bir aç gözlü misafire benzer ki,
Kapıdan kovsan bile bacadan, camdan gelir.

Kim ki yar etmemiştir talii kendisine,
Şarabı sirke olur, sarayı zindan gelir.

Kim ki yar eylemiştir talii kendisine,
Kıyamet kopsa dahi köşesinde yan gelir.

Birincinin misali Ali Naci Karacan,
İkinciye misal de Bay Ahmet İhsan gelir!

Kiminin canı gider içtikçe, benim gibi,
Kimine de içtikçe, Çallı gibi, can gelir.

Ne zaman bahar için plânlar hazırlasam,
Kör olası gözüme bizim boş cüzdan gelir!

Ne zaman yeni neslin bir şiirini okusam,
Vezin fazla görünür, kafiye noksan gelir,

Ömrümüz geçmez hemen boş kâğıt doldurmakla,
Bizim de kıymetimiz bilinir, zaman gelir,

Nitekim Yahya Kemal elçi olup giderse,
Kamutayda yerine bu âciz ozan gelir!

Kar geçer, yağmur diner, bizim ilham tükenmez.
Birisi gitse bile binbiri mihman gelir!

Çamdeviren

ZERZEVATÇININ EŞEĞİ

Fatih taraflarında dar bir sokaktan geçiyordum. Eşeğine iki küfe zerzavat yüklemiş bir bahçıvanın:

— Salata sovan... Kırmızı turp.. kamışlı prasa... Diye bağıra bağıra karşıdan geldiğini gördüm.

Yol çok dar olduğu için, eşeğin sırtındaki küfelerden biri bana süründü ve paltomu çamurladı.

Canım sıkılmıştı; bahçıvana:

— Yahu arkadaş... Belediyenin eşeklere yük taşımayı yasak ettiğini bilmiyor musun? dedim.

— Biliyorum bayım...

— Öyledir de sokakta eşekle zerzevat satmıya nasıl cesaret ediyorsun?

Bahçıvan güldü:

— Düşündüğün şeye bak, dedi, belediyenin bayları oturdukları yerde nereden görecekler... Buraya onların çöpçüleri bile yılda ancak bir iki kere uğrarlar.

BİR ŞAKA

Esnaf kıyafetli bir adam omuzuna zembilini vurmuş, ağır ağır yokuşu çıkıyordu. Yandaki kahvelerden birinin penceresi önünde oturan bir bildiği arkasından bağırdı:

— Yahu ahbap... İndir o zembili sırtından... Belediyenin yasağını işitmedin mi?

VATAN

Öğretmen, yurt bilgisi dersinde, vatan bahsini anlatmıştı. Talebeden birini kaldırdı, sordu:

— Söyle, Salamon, vatan nidir?

Salamon hemen cevap verdi:

— Vatan, benin anasidir!

Öğretmen, takdir etti:

— Bravo, Salamon, otur yerine... Sen kalk, bakalum, Mişon... Sen soyle, vatan nidir?

Mişon yerinden fırlıyarak:

— Vatan, dedi, Salamonun anasidir!

— Senin anan değil mi?.

— Benim anam, Rebekadir!

BU DA ÖYLE

Bu da Nasrettin hocaya atfedilen bir eşek hikâyesidir. Belki işitmemişsinizdir.

Vaktile şakacılığile şöhret almış bir kadıyı Nasrettin hocanın memleketine tayin etmişler.

Hocanın menkıbelerini bilen kadı Akşehir mahkemei şeriyesindeki postuna oturur oturmaz, kendisine bir oyun oynamak istemiş, ve hocanın eşeğini çaldırarak mahkemenin bodrumuna kapattırmış.

Nasrettin hoca eşeğini ötede beride boş yere aradıktan sonra nihayet mahkeme kapısına dayanmış; mübaşire: «Yahu öteki beriki benim eşeğin sizin mahkemeye kadı olduğunu söylüyorlar. Aslı var mı?» demiş.

Evvelden tembihli olan mübaşir: «Evet hocam doğrudur. Hattâ kendisi şimdi burada sizi bekliyor» demiş ve hocayı kadının huzuruna çıkarmış.

Kadı hocayı görünce yerinden kalkmış:

«— Ey benim velinimetim. Bak ben senin sayende ne mertebelere çıktım. Allah razı olsun. Beni sen yetiştirdin. Gerçi beni kaybetmekle zarara da uğradın ama, artık kusura bakmazsın» diye hocanın boynuna sarılmış.

Hoca: — Onun ehemmiyeti yok, demiş, sen tam yerini buldun ya... Ye, iç keyfine bak... Müsaade edersen bizim ahırdaki dişini de gönderivereyim de aile ocağın yıkılmış olmasın... Yalnız ilerde sıpalarından birini bana verirsen memnun olurum... Çünkü her eşek senin gibi cevherli çıkmaz...

ESBABI!

Salih Zeki Aktay'a sordular:

— Neden şiir yazıyorsun da nesir yazmıyorsun?

Şair cevap verdi:

— Falih Rıfkı ile, Yakup Kadri'nin eserlerini okuduktan sonra cesaretim kırıldı...

— Ya... O halde Yahya Kemal ile Ahmet Haşim'in şiirlerini hiç okumadınız demek?.

YİNE O MESELE

Başka bir şakacı adam tramvayda anlatıyordu:

— Ben hayvanların dilinden az buçuk anlarım... Eşeklerle sık sık temasta bulunduğum için bir parça da eşekçe öğrendim. Dün kapıda bizim zerzavatçının eşeğine dedim ki:

— Yahu haber almadın mı? Eşekler artık yük taşımıyacaklar... Belediye yasak etti... Bütün eşekler şenlik yapıyor... Sen neye böyle kulaklarını kısıp gözlerini belerterek dalgın dalgın düşünüyorsun?

Eşek cevap verdi:

— O şenlik yapanlar, Hanyayi Konyayı bilmiyen bir takım genç, cahil sıpalardır... Başlarına gelecek şeyi bilseler onlar da benim gibi düşünürler,

— Senin başına ne gelecek?

— Bay! Aklın ermezken lâkırdı etme. Zerzavatçı bana babasının hayırına lâhana kapuğu, şalgam yaprağı yedirir mi? Karar tatbik edilir edilmez ilk işi beni satmak olacak.

— Bundan ne çıkar? Belki daha iyi bir kapıya düşersin..

— Allah vere de öyle olsun ama, komşusu kasaba beni göstererek gizli gizli bir şeyler konuşması fena midemi bulandırıyor.

ADRES

Caddede bir kaza oldu. Bir otomobil, genç, güzel, zarif bir kadına çarpmış, yere devirmişti. Neresinden yaralandığı belli değil, fakat baygın bir halde yatıyordu. Hemen eczhaneye koştular, kolonya, alkol, eter, ne varsa getirdiler, bileklerini uğdular, çalıştılar, uğraştılar, nihayet kadını ayılttılar. Polis sordu:

— Size çarpan otomobilin şoförü hakkında takibat yapacağız... Lûtfen adresinizi verir misiniz?

Kadın, hafızasını toplamıya çalışarak cevap verdi:

— Adresim mi? Beyoğlu, postrestant 1899, Birben.

Papağan

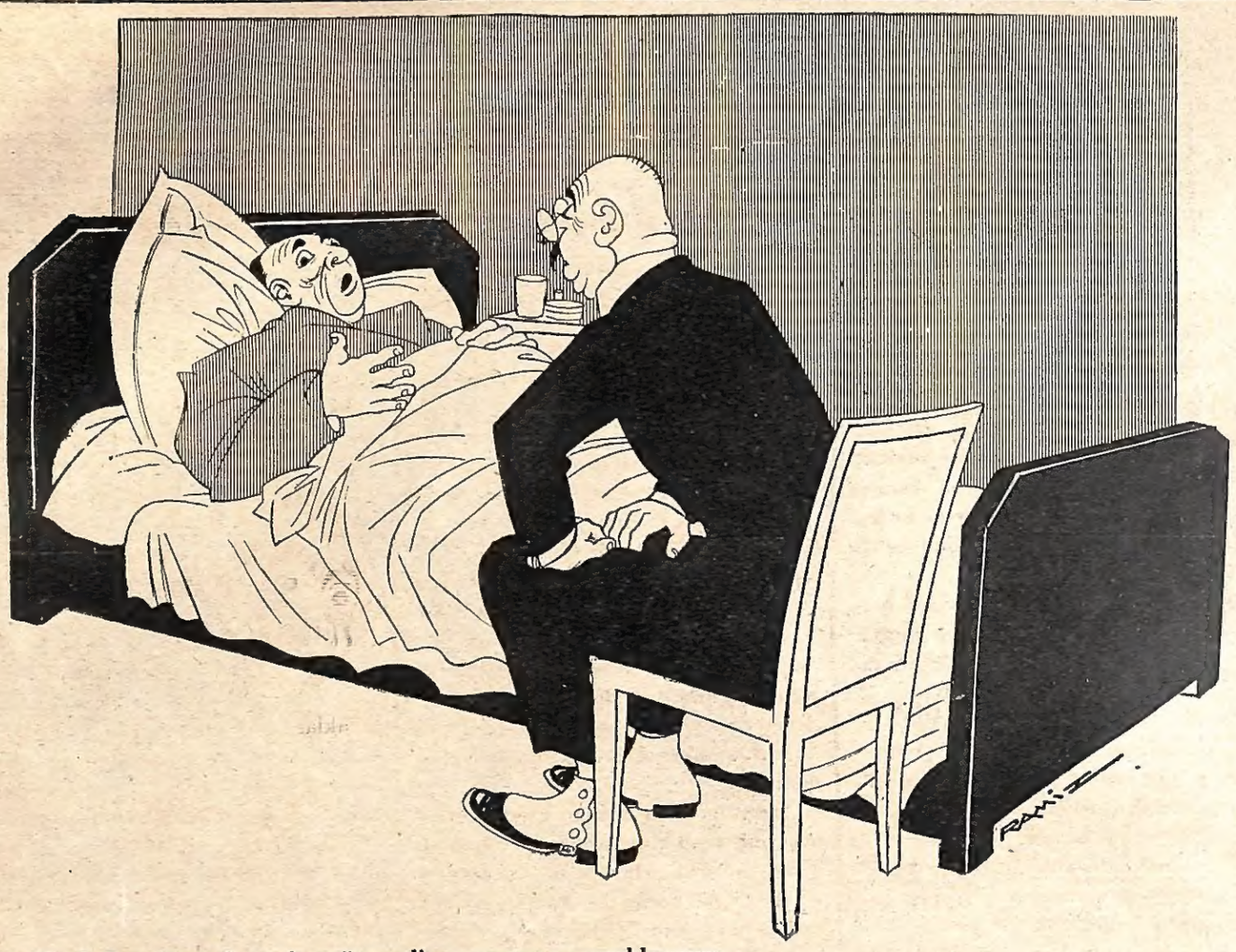

— **Hiç halim, kuvvetim yok, mütemadiyen uyuyor ve sayıklıyorum...**
— **Desene Cemiyeti akvam gibi bir şey oldun!...**

Bir Bostan Korkuluğu ile Konuştum

Bir tarlanın ortasındaki patikadan yürüyordum. Başına eski bir silindir şapkası, arkasına, kuyruğunun eteği kopmuş bir frak giyen, çarmıha elbisesile gerilmiş asrî bir hazreti İsaya benziyen acayip bir korkuluğun uzaktan bana el etttiğini gördüm. Tabiî aldırmadım: «Galiba rüzgâr, biçarenin elini, ayağını oynatıyor..» dedim. Zaten yolum o taraftan geçiyordu, gitgide yanına yaklaştım. Alay olsun diye, yüksek sesle:

— Merhaba, bostan korkuluğu!

Dedim. Birdenbire ondan: «Merhaba, aziz dostum!» cevabını almıyayım mı? Şaşırdım, kaldım.

— Sen ne zamandanberi konuşuyorsun?.

— Eskiden çok konuşurdum, fakat son zamanlarda sükût etmeyi daha uygun buldum....

Tarlada bir o vardı, bir de ben.. Bostan korkuluğu söylemiye devam ettikçe ben yavaş yavaş korkmıya başlıyordum. Nerede ise şu perişan kılıklı, tahta bacaklı centilmen, bir hırsız gibi, bogazıma sarılacak, beni soyup sovana çevirecek sanıyordum. Bütün cesaretimi toplıyarak konuşmakta devam ettim:

— Niçin eskiden konuşuyordun da şimdi susuyorsun?

O, kıyafetini değiştirmiş diyojen tavrile, anlattı:

— Eskiden söz altındı, sükût gümüştü. Şimdi zaman tersine döndüğü için bu kaide de aksine çevrildi... Benim sülâlemin yetiştirdiği insanlar buna birer delildir!

— Vay, senin sülâlen de mi var?

— Ne sanıyorsun, bayım? Bostan korkuluğu sülâlesi tarihte nam almıştır!

— Anlamadım?

— Meselâ, Osmanlı padişahlarının dörtte üçü ile hısım akrabayim...

— Deme!..

— Öyle ya... Onların söz söyliyen birer bostan korkuluğundan farkı ne idi?

— Doğru...

— Sonra, yine o devrin vezirlerinden yüzde doksanı ile süt kardeşiyim!

— Buna da aklım erdi... Sonra?

— Siyaset, iktısat, ilim, edebiyat adamı olmak üzere yetişen sayısız insanlar hep benim soyumdandır!

— Meselâ?

Bostan korkuluğu irkildi:

— Yo, isim söyliyemem... Fakat sen okur, yazar bir adama benziyorsun, kendi kendine bir şeyler bulursun!

O, biraz dinlendi, sonra yine devam etti:

— Hem benim neslimi yalnız burada aramamalısın... Hemen her milletin tarihinde benim izim vardır... İstersen aklınla şöyle bir şimale, cenuba git, bir sürü bostan korkuluğuna rasgelirsin!

Bir nefes daha aldı:

— Şimdi sana bir nasihatim var... Hayatta muvaffak olmak istiyorsan beni taklit et. Yalnız boyunu, posunu göster, ve sükût etmeyi bil... O zaman senin kellene, kulağına bakanlar beyninden de şüphe etmezler. Sustuğunu görenler, elbette bu adam bir şeyler biliyor derler, ve sen de şimdiye kadar boş yere gevezelik ettiğin için varamadığın hedeflere bu suretle adım atmış olursun!

Kulak misafiri

SAYFİYELERDE HAZIRLIK

— Bu pazar bahçedeki kümesi boyıyacağım...
— Tvukçuluğa mı başlıyorsun?..
— Yok canım, göç mevsimi başlıyor.. Kiraya vereceğim!...

Asıl mesele

Metresi için tuttuğu şık apartımana girince bay müteahhit, işin içinde iş olduğunu hemen anladı. Ortaya mükellef bir masa hazırlanmış, küçük rakı şişesi buza konmuş, istediği mezelerin kâffesi yapılmıştı.

Bu manzaranın bir tek mânası vardı. Meliha yine toplu bir paraya muhtaç.

Bütün bu iştah verici sofra, bu ihtiyacın şirin mukaddemesi.

Bay müteahhit oralı olmadı. Yarım saat sonra Meliha en güzel gülüşü ile, en şımarık sesini yanyana getirerek:

— Baksana canım, dedi, terzime üç yüz lira vereceğim. Halbuki bende ancak 150 lira var. Ne yapayım?

— Şimdilik 150 lirayı ver, öteki 150 lirayı sonra ödersin.

— Ben de öyle düşünüyorum. Fakat cebimde olan 150 lira öteki yüz liradır, şimdi verilecek olan yüz elli lira yok. Mesele burda.

— Salamon, sizin dükkâna bir işçi lâzım
— Birini mi tavsiye edeceksin?..
— Evet, yakında bir çocuğum olacak da!

Gönlüm

— 1 —

Gönlüm bana dedi ki: Kendine bir eş ara,
Yıl bu yıl, gün bugündür!...
Fakat İstanbul kızı fazla harceder para,
Tuvalete düşkündür!..

— 2 —

İzmir güzellerinin gözleri bütün kara,
Sanırsın kara üzüm!...
Benzerler Egedeki hırçın, azgın sulara,
Onlara geçmez sözüm!...

Bir güzel seçeyim
Teni kar
Trabzona gideyi
Fındıkçı

—

Orta Anadoludan
Elbette
Kayseri güzeline
Pastırma

Eşeklerin yük taşıması yasak edildikten sonra

— Kuzu gibi bir eşeğim vardı...

— Şimdi ne oldu?..

— Ne olacak, kasaba sattım, yine kuzu gibi satılmıştır!...

Bizim birader!

Bizim birader bana benzemez. Evvelâ 11 yaşındadır sonra da dehşetli zekidir, çok bilmiştir. Konuştuğunu duysanız, büyümüş de küçülmüş sanırsınız. Bir sürü fıkrası vardır. İşte en yenisini anlatayım:

Geçen hafta mektepten geldi, karşıma dikildi:

— Bize bugün numara kâğıtlarımızı verdiler, dedi, şuna bir imza atsana.

— Peki.

Dedim, karneyi elime aldım. Felâket. Yukardan aşağıya kadar zayıf, zayıf. En âlâ dereceden vazgeçtim. Jimnastikten bile orta derece alamamış. Gözlerim döndü. sertleştim:

— Bu ne rezalet. Utanmıyor musun?

İki elleri pantalonun cebinde sükûnetle cevap verdi:

— Bizim hoca bayandır ağabey, sinirlendi mi ne yaptığını bilmiyor. Ah şu kadınlar... Memnun etmenin imkânı yoktur ki...

..

ve Aklım

saçları olsun sarı,
i beyaz!..
fakat ora kızları
biraz!...

dime eş bulursam,
varır!...
at talip olursam,
çıkarır!..

— 5 —

«Konyalım yürü..» deyip, durmadan göbek atar
Konyalı her saniye!...
Isparta güzelini alanlar hapı yutar:
Çiğnerler halı diye!..

— 6 —

Aklım bana dedi ki: Karar yermez neden tez,
Kendini oyalarsın?...
Az daha geç kalırsan seni kimse beğenmez,
Avcunu yalarsın!...

Necdet Rüştü

— Kız ne yaptın?..
— Merak etme bayancığım, uğurmuş!..
— Kim söyledi?.
— Eskiden çalıştığım bezirgân söyledi.... Çanak çömlekçi idi!...

MONOLOG:

Ne olacağımı Hollivut bilir.

Güneşli, pırıl pırıl bir bahar günü idi. Bir arkadaşla karşılaştım. Terziye gidiyormuş bugünukü gibi hatırımdadır:

— Son moda bir kumaş aldım ki, hiç sorma, dedi. Son moda bir de model beğendim. Elbisem bir tane olacak.

İşim gücüm yoktu, merak ettim. Peşine takıldım, terziye gittik.

Oğlan ceketi sırtına, pantalonu ayağına geçirdi. Aynanın karşısında bir döndü. Terzi, sevincinden ellerini uğuşturunken ben kahkahayı bastım.

Şaşırdılar:

— Neye gülüyorsun? Diye sordular.

— Neye olacak dedim, şu kılığa gülüyorum.

— Ne var kılığımda?

— Daha ne olsun sersem, cekete bakın a dostlar, Omuzlara doğru açılmış, bele doğru ipince, sanki bel tarafı lâstiktenmiş de o tek düğme ile iyice gerilmiş. Kısalığına da bir kısa ki sorma gitsin. Kollar düdük gibi. Mintan bir karış dışarda. Hele pantalon, baldırlarda şalvar, dizlerde Lâz zıpkası, Nerede ise jartiyelerin görünecek. Sakın bu halde sokağa uğrıyayım deme, alimallah seni yuhaya tutarlar.

Ben bir yandan kahkahayı koyverip, bir yandan bunları sayarken, arkadaşım kızdı:

— Rica ederim, dedi, dünyadan haberdar değilsen, modadan anlamıyorsan, bari aptal aptal gülme, sinirime dokunuyorsun!

Baktım, terzi de müşterisine baş sallıyarak hak veriyor. Ben de hiddetlendim. Bu kepaze kıyafetin moda olduğunu bana yutturamazlardı. Hemen oracıkta dört başı mamur bir ziyafetine bahse girdik. Fırtına gibi dışarı fırladım. Soluğu Beyoğlunda büyük kütüphanede aldım. Sıra sıra duran frenk mecmualarının arasında modaya ait olanları ararken gözlerinin içi simsiyah, jarse ceketi kavuniçi, pile etekliği lâcivert bir küçük hanımla karşılaştım. O da moda mecmualarına bakıyordu. Bahsi kazanmak hülyasile lâfa giriştim. Sonradan söylediğine bakılırsa, moda ile yakından alâkadar bir delikanlıya rasladığına o da sevinmiş.

Uzatmıyalım, bahsi kaybettiğimi, son modanın o düttürü leylâ, zemheri zürafası kılığı olduğunu anladığım zaman, koltuğumun altında dört beş moda mecmuasile bayanın Nişantaşındaki evine dayanmış bulunuyorduk.

O zamanlar daha böyle sersem olmamıştım. İlk ağızda bahse giriştiğimi falan söylememiş,

— Efendim, uzun müddet Anadoluda bulunuyordum. Cehennemin bucağında modayı takip mi edebildik? İşte ipin ucunu kaçırmış, kepaze olmuşuz, şimdi işin yoksa kütüphane kütüphane gez, moda mecmuası bul, mağaza mağaza dolaş, kumaş kestir, terziden terziye koş elbise ısmarla. Demiştim.

Ben böyle söylemiyor muyum, Cahidenin de bana kanı kaynadıkça kaynıyordu. Hele sırtımdaki eski biçim elbiseyi yerin dibine batırıp bizim arkadaşın kıyafetini gökyüzüne çıkarınca duramadım. Haftasına bendeniz de ayni şekle, ayni şemaile girmiştim. Hele kıza gösteriş olsun diye satın aldığım moda mecmualarını bir hafta içinde hatmedip imtihandan yüzüm ak çıktıktan son-

ra Cahide;

— Tam aradığım ideal kocayı buldum. Bana senden başkası dünyada yaramaz, dedi, Hali vakti yerinde bir aile kızı idi. Ben de eh şöyle böyle pederin geliratile yaşıyordum. On beş güne varmadan nişanlandık.

İki ay geçti, geçmedi. Bir gün nişanlıma gidip elini öpünce bana hayretle, istihfafla hattâ dehşetle baktığını gördüm.

— Ne var, bana ne oldu ki böyle bakıyorsun, dedim.

— Aman, Ülvi, bu ne biçim kıyafet, yoksa son mecmuaları görmedin mi? Diye sözümü ağzıma tıkadı.

Yerinden fırlamasile, o hafta gelen mecmuaları önüme sıralaması bir oldu. Gaflet tarafıma gelmiş, mendeburlara göz gezdirmemişim. Bizim dar kısa, moda çoktan tarihe karışmış, Çarliston modası çıkmış. Almış, yürümüş. Bir kere alışmışım, hiç bozar mıyım.

— Sorma, canımın içi, sorma, sana karşı çok mahcubum ama terzim yetiştiremedi. Bu hafta böyle kılıksız, kıyafetsiz kaldım, dedim.

Cahide:

— Ölürüm de Nuh nebiden kalma elbiseli adamla sokağa çıkmam diye ayak diredi.

O ilkbahar cumasını evde kapalı geçirdik. Bir haftа sonra benim pantalon bir alâmet olmuş çıkmıştı. İçine ferah ferah iki şişman adam sığacak kadar geniş olan paçaları hem rugan pabuçlarımı tamamile örtüyor, hem de kaldırımları var kuvvetile süpürüyordu.

Fakat nişanlım son derece mesuttu. Benim pantalon yel yepenek, yelken kürek savrulmuyor mu, kızın âdeta ömrü artıyordu.

Biz böyle kılık, kıyafet değiştirirken Cahide yerinde saymıyordu ya. Bir aralık önü kısa, arkası uzun fistanlar giydi, bir aralık, eteklerini dizkapaklarından yukarıya sıvadı. Bir aralık, balo elbiselerini gölgede bırakacak entariler yaptırdı.

Ben Rodolf Valântinoyu andırayım diye yanaklarıma doğru favorileri salıverdiğim hafta, bizim hatun da hamur işlerine, ağır tatlılara yanaşarak on beş günde *Billi Dov* kadar tombullaştı. O canım suratı ablak beslemelere döndü.

Biz, artık kendimizi iyiden iyiye modaya kaptırmıştık. Daha sonraları yüzümde, fovori bıyık falan kalmamıştı ama, başım bir başka çeşit olmuştu. Saçlarımı enseme doğru uzattıkça uzatmış, o ölüm çenderesi makinelerin altında saatlerce ter dökerek kıvırttıkça kıvırtmıştım. Günde hilâfsız yarım şişe biryantin bana mısın demiyordu.

— Karşı koşunun oğlu nihayet bana aşkını itiraf etti...
— Mektup mu yolladı?..
— Hayır, pençereden cüzdanını çıkarıp para saydı!...

Nişanlım olacak da büsbütün değişmişti. Kaşlarını tamamile kazıtmış, yerine kalemle o günkü tuvaletine uygun renkte çizgiler çizmiye girişmişti. Beli inceldikçe incelmiş, omuz başları kat kat fistolarla sivrilmiş gitmişti.

Boynunda maviye boyanmış bir tilki postu, elinde içimi tiksindiren yılan derisi çanta, ayağında timsah gönünden iskarpinler vardı.

Ben artık başı açık geziyordum. Ayağımdaki üstü tüylü topuğu yumruk gibi ayakkabılar, boynumda çarşaf kadar eşarpla yine bir acayip olmuş. Lâf aramızda kaşları mı da üstünden, altından cımbızlatmıştım.

Şimdi bu son günlerde ise, bendeniz o kıvır kıvır, yağlı saçlarımın tepesine kısa kenarlı lâciverт bir fötr kondurdum ki, en acıklı tarafı, kordelâsının kenarında büyücek bir horoz tüyü bulunmasıdır.

Sevgilim de şapkasını benimkine uydurdu. Fakat onun diktiği tüy hem daha uzun, hem daha parlak ve hem de daha dimdik. Fazla olarak nazeninim Marta Egert mi ne karın ağrısıdır ona benziyeyim diye gözlerini şaşılaştırmıya uğraşıyor. Siyah bakışlarını burnunun ucuna toplamadan yüzüme bakmıyor. Her kılıkta çıkardığımız resimler, koskoca albümler doldurdu.

Şimdilik bu haldeyiz. Fakat bir hafta sonra ne şekil alacağız? İşte bunu sade dört gözle beklediğimiz ilkbahar moda mecmualarile Holvütten gelecek operet filimleri bilir,

Tipi

— Eskiden kızlar önüne gelenle evlenirlermiş kardeş!.
— Ya şimdi?..
— Şimdi de peşinden gelenlerle evleniyorlar!...

Hikâye

Tutuşmuş Odun!

Gazetelerde bir ölüm havadisi vardı: «Muteber tüccarlarımızdan Tuğlataş oğlu Murat Salâhî dün gece vefat etmiştir. Cenaze, yarın saat on birde Maçkadaki Tuğlataş apartmanından kaldırılarak namazı Teşvikiye camiinde eda edildikten sonra Yahya efendi dergâhındaki aile mezarlığına...»

Haydar Nizamettin birdenbire yerinden fırlıyarak, yaşından umulmuyan bir çeviklikle, gazeteyi arkadaşının elinden kaptı:

— Vah vah, bizden biri daha gitti..

Dedi. Arkadaşı, altmışlık, kibar tavırlı, ağır bir adamdı:

— Evet, biri daha... Hem ne iyi, ne dürüst bir arkadaştı!

Haydar, bu haberin tesiri altında, sersemlemiş gibi idi. Duyduğu ıztırap, karşısındakinden daha acı görünüyordu. Bir dakika daldı, içini çekti, sonra:

— Hem iyi, hem dürüst... Diye tekrarladı, halbuki ben, onun bütün ömrünce gösterdiği dostluğa, bir gün en çirkin bir mukabelede bulunuyordum.. Düşündükçe hâlâ tüylerim diken diken oluyor!

Arkadaşı gözlerini açtı:

— Ne münasebet? Sen ki onu en yakınından fazla severdin.:. İnanılacak şey değil!

— Hayat, hep umulan hâdiselerden ibaret olsaydı, meraklı bir tarafı kalır mıydı?..

Birinde dinlemek, ötekinde de anlatmak ihtiyacı besbelli görünüyordu. Ne birincisi ısrar etti, ne de ikincisi bekletmiye lüzum gördü...

— Yirmi beş sene oluyor, Murat Salâhi ile tanıştığımızdan on yıl kadar sonra... Ben henüz otuz beş, otuz altısında idim, o da benden bir iki yaş büyüktü.... O, evleneli, unuttum, nekadar olmuştu? Fakat herhalde bir, iki seneden fazla değildi... Kendisinin yarı yaşında yoksa bile, hemen ona yakın bir kız almıştı. Açık kumral, açık elâ gözlü, boy pos yerinde, cana yakın bir güzel... O zaman, hem kaç göç devri idi, hem de Murat Salâhi çok kıskançtı, genç karısını herkesten bucak bucak gizler, en yakın akrabasına bile çıkarmazdı. Onun yegâne inandığı adam, bendim: Bana olan itimadı, bütün şüphelerin üstünde idi. Sanki, genç kadının etrafında ördüğü tecessüs zincirine, benimle en kuvvetli halkasını bağlamış oluyordu... Zavallı! Halbuki dünyada en çok para çalan adam, en itimat edilen kasadardır! İşte ben de, elimde olmadan, emniyeti suiistimal e-

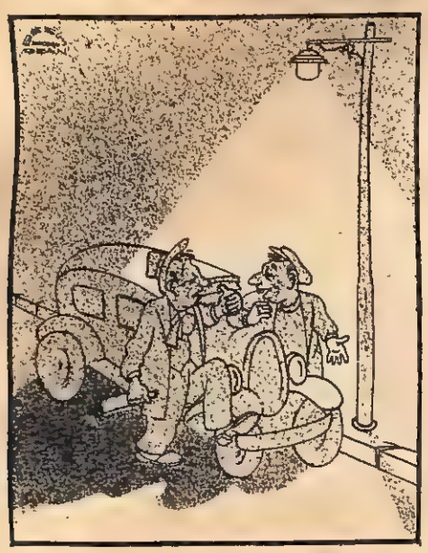

— Bu otomobil bir kilo benzinle 100 kilometre gidiyor.
— Tuhaf şey, ben bir kilo içtiğim halde bir metre gidemiyorum!...

den kasadarın mevkiine düşüyordum... Çünkü, genç kadının, altın parıltısını gölgede bırakan ateşli bakışları günden güne benim gözlerimi kamaştırıyordu... Daha aşka dair bir cümle konuşmadan gözlerimiz çoktan anlaşmıştı... Arzularımız, bütün çıplaklığı ile kendisini göstermek için, ancak fırsat bekliyordu!

Haydar, derin bir göğüs geçirdi:

— Ve bu fırsat da çok geçmeden kendisini gösterdi. Bir gün, Murat, bana telefon etti: «Bu akşam, bir tütün işi için hemen İskeçeye hareket etmek mecburiyetindeyim... Belki bir hafta kadar kalacağım. Senden çok rica ederim, bizimkini yalnız bırakma... Hiç olmazsa gün aşırı bir kere uğra, ne eksiği varsa sor, kadıncağız üzülmesin!» ben sevincimden çılgına dönmüştüm. Belki yüzümden bir şey okur diye, teşyie bile gitmek istemedim, arzularını yerine getireceğimi söylemekle beraber çok meşgul olduğum için istasyona gelemiyeceğimi söyledim, ve trenin hareket saatinde onun salonunda, onun karısı ile, karşı karşıya idim!

Mevsim kıştı, dışarıda kar yağıyordu, şöminede yanan odunlar salona sıcakların en tatlısını vermişti... Mutat kelimeler söylendikten sonra, karşılıklı birer koltukta, sigaralarımızı çekiyorduk. Hizmetçi kahveyi getirdi. İçtim, boş fincanı koymak için yerimden kımıldanırken, genç kadın, koltuğundan sıçradı ve elimdeki fincanı almak istedi. Fakat ansızın eli elime değmişti, gözleri gözlerimle karşılaştı, ve nihayet dudakları... İşte, tam o sırada, müthiş bir hâdise oldu: Şöminenin çatırdıyan ateşleri içinden tutuşmuş bir odun fırladı, ayak ucumuza düştü, hem nasıl bir odun.... Eğer, biz orada olmasaydık, evi ateşe verebilirdi. Düştüğü yeri yakıyordu, hemen surahiye koştum, tutuşmuş odunun üstüne su boşaltmıya başladım ki kapıdan içeri, Murat Salâhi girdi:

— Treni kaçırdım, dedi, yolculuk yarına kaldı... Siz ne yapıyorsunuz orada?

Biz, odunun son kıvılcımını söndürüyorduk. Zavallı arkadaşım, yüzümüzün solukluğunu, şömineden fırlıyan tutuşmuş odunun verdiği heyecana hamletti...

İşte, azizim, bir tek odun parçası, Muradın da, karısının da, benim de haysiyetimizi kurtarmıya kâfi geldi.... Üstelik bir facianın da önüne geçti. Ben, hayatta, bu odundan aldığım dersi hiç bir kitaptan elde edemedim!

İspinoz

Bilir miyim?

Trende tesadüfen bir kompartimana düştüler. Hemen arkadaş oldular. İhtiyarı gence sordu:

— Evli misiniz?

— Evet.

— Karınız kaç yaşında?

— Bilir miyim, 20 diyor.

— Hırçın, titiz, sinirli mi? Yoksa uysal, yumuşak, sakin mi?

— Bilir miyim. Yerine göre. Bir şey istedi de almadım mı, sinirli, titiz, hırçın olur, istediğini alırsam, yumuşak, sakin, uysal.

— Saçı siyah mı, sarı mı?

— Bilir miyim azizim, üç aydır seyahatteyim. Kim bilir gidince nasıl bulacağım.

Moiz — Evleneceğim iki kız var: Biri sarı, diğeri esmer.. acaba hangisi ile evlensem...
Salamon — Beni dinlersen esmerle evlen.. çünkü sarı çabuk kir tutar... Sabun parası çok olur!...

— 21 —

Koşar gibi içeri odaya girdi ve Handanı yüzünü kanapeye kapamış hıçkıra hıçkıra ağlıyor buldu.

— Ne oldun Handan. Bu ne çocukluk! Kalk bakayım.

Kız, daha şiddetli hıçkırmıya devam etti. O vakit Mesut da yere çöktü. Genç kızın başını zorla kaldırmak istedi. Yüzü kıpkırmızı ve ateş gibi sıcaktı.

Bu gözyaşları ve bu hararet aşklarına garip bir yenilik çeşnisi veriyordu.

Mesut kapıya bakıp Ferhunde hanımın o civarlarda dolaştığına dair bir alâmet sezmeyince, tekrar iğildi; genç kızı sımsıkı kollarına aldı ve kendi de ağlıyarak yanaklarından öpmiye başladı.

— Handan... Ağlama... Yüreğimi parçalıyorsun? Ağlamana sebep yok... Ne yapalım olan olmuş... Mazine karışmıya ne hakkım var... Ağlama seni affettim.

Genç kız sertleşti. Gözlerindeki yaşlar birdenbire kurumuş gibi dimdik ona baktı:

— Benim affedilecek bir şeyim yok... Dedi.

Mesut onu çok tatlı bulduğu bir dakika evvelki vaziyetine döndürmek için kollarında sallıyarak:

— Onu demek istemedim, dedi, şüphesiz yok... Fakat olsa da ehemmiyeti yok..

— Bir daha bana böyle şeyler söylemiyeceğine tövbe et bakalım...

— Tövbe... Fakat sen de bir daha o deminki gibi sualler sormıya tövbe ediyorsun değil mi?

Handan gözlerinde yaşlarla gülümsüyordu. Mesut, her zamanki buselere hiç benzemiyeceğini tahmin ettiği bir buse için başını uzatıyordu. Fakat aksi, Ferhunde hanımın ayak seslerini işiterek yerinden fırladı.

Netice

Mesudun düğünü Nisanın ilk haftasında Heveskâranı musiki cemiyeti binasında yapıldı.

Program son derece yüklü idi.

Saat ikide Beyoğlu belediyesinde nikâh. Üçten beşe kadar Mesudun Harikzedegân apartmanında kabul resmi. Beşten gece yarısına kadar Heveskâranı musiki cemiyetinde balo.

Nikâh dairesinde Mesudun başından küçük bir kaza geçti.

Daireye biraz erken gittikleri için onları küçük bir kalem odasına almışlardı. Biraz sonra kapıda başı açık bir Arap çocuğu göründü, Mesuda yaklaşarak bir mektup uzattı ve kimden olduğunu söylemeden kaçtı.

Genç adam hayretle zarfı açtı, şu iki satırı okudu: «Behey namussuz herif! bir tabur insandan artakalmış bir kaltağı almıya vicdanın nasıl razı oldu. Yuh senin erkekliğine.»

İmza yoktu. Genç nişanlı yıldırımla vurulmuşa dönmüştü. Bu ne işti? Halindeki acayipliği sezerek ne olduğunu soran Handana: «Müsaade ediniz, şimdi gelirim» dedi ve kendini dışarı attı.

Ne yapacağını bilemiyordu. Evvelâ bir polis bularak mektubu gönderen adamı aratmayı düşündü. Fakat bir rezalet çıkmasından korktuğu için daha evvel babasını aramıya başladı.

Elinde kâğıtla şaşkın şaşkın dolaşırken sağ ayağını hafifçe seken bastonlu ve gözlüklü bir adam yanına yaklaştı:

— Beyefendi birader... Affedersiniz dedi.

Mesut mektupla bu adam arasında bir münasebet sezerek durdu:

— Ne istiyorsunuz?

— Affınızı rica ederim.. Bir yanlışlık oldu... Zatıâlinize yanlış bir mektup verdiler.

— Ne yanlışı?

— Zatıâliniz de üstündeki adresi okumadan yırtmışsınız...

Mesut, faltaşı gibi açılan gözlerini zarfın üstüne dikti ve kötü bir yazı ile Bay Rüstem adresini okudu.

Bastonlu adam:

— Affedersiniz, dedi, mektup zatıâlinize değildi... Odaların birinde sıra bekliyen bir damat daha var.. Ona gidecekti... Yumurcak şaşırmış,...

Mesut kıpkırmızı kesilmişti:

— Be birader böyle şaka olur mu?

— Şaka değil beyim... Yanlışlık... İnsan hali...

Mesut okadar memnundu ki herife daha ziyade çıkışmak içinden gelmedi ve macerayı anlatmak için Handanın yanına koştu.

* * *

Mesut son günlerde Harikzedegân apartmanında bir daire tutmuş ve döşemişti. Nikâhtan sonra burada kabul merasimi yapılmaktan maksat, yeni eşyayı göstermek ve Heveskâranı musiki cemiyetindeki baloya gelmesine imkân olmıyan ihtiyar yahut sofu ahbapların gönlünü almaktı.

Mesut karısile beraber nikâhtan döndüğü zaman, küçük apartmanı hıncahınç kadınla dolmuş buldu. Aksi gibi burada annesile hizmetçiden başka da kimse yoktu. Misafirlerin çoğu, biribirini tanımıyor, aralarında hattâ sandalye kavgası edenler oluyordu. Macide

hanım oğlunun yanına yaklaştı, Handanın ailesini kastederek:

— Bunlar nasıl insanlar böyle, dedi, sürü sürü misafir göndermişler.. Kendilerinden bir kişi ortada yok... Önüne gelen doldu... İçinde belki hırsız filân da vardır... Alıklık etme, gözünü aç...

Halbuki zavallı Mesut, kaç günkü yorgunluktan apartımandaki ufak tefek eşyayı değil, kendini çalsalar görecek halde değildi. Fakat annesinin Handanın yanında bir mesele çıkarmasından korkarak ve gözlerini açarak:

— Merak etme bakıyorum, dedi.

Apartımandaki eşyanın hemen hepsi taksitle ve bir defter dolduran karmakarışık şartlarla alınmıştı. Bereket versin artık Mesudun bir aydanberi Adliyede iyice bir memuriyeti vardı. Mesut bu kadın kalabalığının içinde tek erkekti. Her taraftan yağan sualler, lâkırdılar arasında zihni büsbütün karıştı; kulakları işitmemiye, dili söylememiye başladı.

Geri kalan bütün kuvvet ve dikkatini oturduğu köşenin karşısına gelen bir kapıdan sofanın bir kısmı ile açık sokak kapısını gözetlemiye ve kimsenin bir şey alıp götürmesine sarfediyordu.

Mesudun şaşkınlığı bazı kimseleri güldürecek raddeyi bulmuştu. Bereket versin bir kocakarı ikide birde:

— Yavrucuk saadetinden dünyayı göremiyor; diyordu, hakkı da var ya, insan ömründe bir kere evlenir. Bahtiyar çocuk.

Mesut, bazı insanların bu bahtiyarlığa hayatta bir ikinci, üçüncü defa nasıl dayandıklarına bir türlü akıl erdiremiyordu.

Misafirlerin ardı arası kesilmek bilmiyordu. Odalar dolup dolup boşalıyordu. Nihayet saat altıya doğru gelin ile güveyi yarı zorla kalabalığın arasından kurtardılar. Kapıdan çıkarken annesi:

— Şimdi bir marangoz, bir çilingir göndermelisin, dedi, misafirler sandalyeleri kırdılar, kapıların topuzlarını bozdular. Yumurcağın biri büfeyi kurcalamış, anahtarını kırmış..

* * *

Mesut, gelini Heveskârarı musiki cemiyetine bıraktıktan sonra tekrar sokağa uğramak ve marangoz, çilingir aramıya koşmak mecburiyetinde kaldı. Aksi halde anasının dilinden kurtulamıyacağı gibi düğün gecesi için hazırlanmış apartımanın bir yangın yeri manzarası göstermesi de muvafık olamıyacaktı.

Kapıda Veysel Örfi ona:

— Mesut bey, bir aksilik oldu, dedi, peylediğimiz caz gelmiyecekmiş. Keratalar pey akçesini de dolandırdılar. Ben bu çalgıcı mahlûklarının ne olduklarını bilirim... Bir otomobile atla, Beyoğluna geç. Şu meseleyi hallediver.

Bu derece yorgun ve bitkin bir adama bu tarzda bir iş havale etmiye kalkan bir insana verilecek yegâne cevap iki tokat olabilirdi. Fakat ne çare ki gün bir düğün ve saadet günü, karşısındaki adam, sevgilisinin babası idi.

O gece düğünde incesaz çaldı, caz çaldı. Varyeteler, zeybekler oynandı, dans edildi, içkiler içildi, yemekler yendi. Mesut baş artist sıfatile elbette bütün bu merasime iştirak etmiş, yemiş, içmiş, konuşmuş, dans etmiş ve orada birçok angarya işler de görmüştü. Fakat ruyada hareket eder gibi bütün bu işleri nasıl gördüğünü farkedemiyor ve babasının evindeki kötü karyolası burnunda mis gibi tütüyordu.

Nihayet gece yarısından sonra ona: «Haydi artık gidiyorsunuz, dediler. Bir makine gibi karısını koluna aldı: «Unutulmaz bir saadet gecesi yaşadık» demekten başka söz bulamıyarak misafirlere veda etti.

* * *

Gelin odası.

Handanı içeri odada soyarak gelinliklerini giydiriyorlar. Aralık kapısından mavi duvar kâğıtları görünen yatak odası genç kızın yıllardanberi ruyasında gördüğü ve türlü heyecanlar ve titremelerle uykudan uyandığı saadet ve cennet köşesi...

Fakat o ne? İçerden horultuya benzer bir ses geliyor. Genç kız lâma terlikleri üzerinde kırıta kırıta ve titriye titriye kapıyı geçtiği zaman, Mesudun uyumuş ve ağzını yarım parmak genişliğinde açmış görüyor.

Yeni gelinin başına yıldırım inmiş gibi idi. Sabahlara kadar kendisine aşk kasideleri okuması lâzım gelen sevgilisinin böyle horul horul uyuması, ne hissizliktir yarabbi!

Genç kız, yatağın yanındaki sandalyeye oturuyor ve sessiz sedasız ağlıyor, sonra yorganı açmıya cesaret edemiyerek bir köşeye büzüldü ve yavaş yavaş uyudu.

İhtiyaten içeri odada bekliyen yenge kadın kulağını kapıya veriyor, inceli kalınlı iki horultudan başka bir şey işidemeyince hayret ediyor ve kendisi de esniyerek uyumıya gidiyor.

* * *

Gece yarısından kim bilir kaç saat sonra... Mesut suratında bir sarsıntı ile uyanıyor ve ayak ucunda yatan karısının uyku halile yüzüne bir tekme savurmuş olduğunu anlıyor.

Bu tekme, başlıyan yeni aşk ve saadet hayatının ilk cilvesidir.

Mesut az çok yorgunluğunu almış olduğundan Handanın tabanını avuçlarına alıyor, «güzelim, sevgilim, meleğim» diye karısını uyandırmıya çalışıyor.

— SON —

Yeni Romanımız:

DENİZDE BİR MACERA

Yazan: Osman Cemal Kaygılı

«Bir evlenmenin hikâyesi» adlı romanımız bu sayıda tamamlandı. Gelecek sayıdan itibaren Osman Cemal Kaygılı'nın **«DENİZDE BİR MACERA»** adlı romanını tefrikaya başlıyacağız. Osman Cemal Kaygılı, halkın tam içinden yetişmiş ve onların bütün ruhlarını çok yakından tahlil etmiş bir yazıcıdır. Mecmuamız için yazdığı bu roman hakkında Osman Cemal diyor ki:

«— Bu roman, şimdiye kadar yazdıklarımdan büsbütün başka... «DENİZDE BİR MACERA» bize hayatın hiç umulmadık yerde, hiç umulmadık cilve ve tecellilerini gösteren çok garip, çok samimî, zaman zaman kahkahalarla güldüren ve düşündüren bir roman yavrusudur. Bu roman, şimdiye kadar yazmış olduğum yazıların içinde en tatlı akan billûr bir sudur.»

Okuyucularımızın bu güzel romanı büyük bir zevk, neşe, merak ve heyecanla takip edeceklerine eminiz...

ihtiyarın korkusu

Seksen beş yaşında gayet zengin bir komşum vardır. Mahallemizde tapusu onda olmıyan bina zannederim ki yalnız köşe başındaki bekçi kulübesinden ibarettir.

İhtiyar komşum, son derece sağlam ve dinçtir. Bukadar zenginliğe mukabil altmış beş yaşında bir bekâr oğlundan başka kimsesi yoktur. İhtimal dinçlik ve sağlamlığın bir sebebi de paranın çokluğu ile beraber evde çoluk çocuk gailesinin asgarî denecek bir hadde indirilmiş olmasıdır.

Geçen gün zengin komşumu oğlu ile beraber sokakta gördüm:

— Havalar güzel olduğu için biraz dışarı çıktık, dedi. Fakat artık eğlenemiyorum. Okadar çok yaşadım ki, her yeri gördüm, her şeyi tattım. Artık görülmemiş ve tadılmamış bir şey kalmadı...

Ben gülerek: — Aman efendim estağfurullah... O bizlere mahsus, dedim, Allah daha ziyade etsin, insanın bukadar dünyalığı varken ve bahusus vücudü de sağlam iken dünyada görülmemiş, tadılmamış şeyden bahsedilir mi? Meselâ seyahate çıkın...

— Avrupayı baştan başa dolaştım. Hemen görmediğim memleket kalmadı.

— Asya ve Afrikayı pek tavsiye edemem. Fakat niçin Amerikaya gitmiyorsunuz? Dünyada bir Amerika seyahati kadar eğlenceli şey tasavvur edilir mi?

İhtiyar, derin derin içini çekti:

— Bunu ben de düşündüm. Fakat cesaret edemiyorum.

— Sebep!

Komşum, yanında bastonuna dayarak duran altmış beşlik bay mahdumu göstererek:

— Oğlumun hayatından korkuyorum... Yeryüzünde benim ondan başka kimim var...

— Allah bağışlasın... Amerikanın havası yaramaz diye mi korkuyorsunuz.

Komşum oğlunu elinden tutarak endişeli bir tavırla yüzüne baktı:

— Amerikada zenginlere musallat olan çocuk hırsızları varmış... Ya benimkini de çalarlarsa ne yaparım?

Gazetelerden: Fen adamlarının iddialarına göre, yakında telsiz makinaları vasıtasile muhatabının zihninden geçenleri, yüzüne bakar bakmaz anlıyacakmışız!.. Bu iddia isbat edildikten sonra göreceğimiz manzaralardan:

Ruyaya inanmak

Sabah sabah kendini kahveye attı. Kendini bildi bileli, vehimli adamdı. Ruyaya inanır, haftanın bazı günlerini uğursuz sayar, birkaç rakamı meşum bulurdu.

O gece de aklınca çok feci bir ruya görmüştü. Kahveye koşmasının sebei, bir dert ortağı bulup ruyasını tabir ettirmekti.

İçeri girince Ahmede rasladı. Ahmet eski hovardalardandı. İki sene evvel evlenmiş, ne halt ettiğini biraz geç anlamış, evdeki felâketten kurtulmak için kendisini alaca karanlıkta kahveye atar olmuştu.

Ruyaya inanan delikanlı Ahmedi görünce sevindi. Heyecanla:

— Ahmetciğim, dedi, sen ruyaya inanır mısın?

Ahmet başını iki yana sallıyarak cevap verdi:

— Evlenmeden evvel inanırdım, kardeşim, umduğum saadet bir kısa ruya gibi geçip aklım başıma geldiği için artık inanmıyorum.

Fenalar nerde?

Küçük Acarla babası büyük annesinin mezarını ziyarete gitmişlerdi. Acar mezar taşlarındaki yazıları uzun müddet okuduktan sonra babasına sordu:

— Baba, bütün buraya gömülenler iyi adamlarmış. Taşlar öyle yazıyor. Fena insanları nereye gömülüyorlar kuzum?.

Neosterin Vasıf

Çocuklarınızı kızamık, kızıl, kuşpalazı ve bütün boğaz hastalıklarından korur.

Her eczanede bulunur.

Karikatür

Karikatür'n ikinci cildi 52 inci sayı ile tamamlandı. Kolleksiyonlarını idarehanemize gönderen okuyucularımızın ciltleri gayet nefis ve hususi kapaklar içinde 40 kuruşa ciltlenmektedir. Anadoludan gönderenler, 60 kuruş cildiye ve posta parası göndermelidirler.

Mütenasip bir Endam

J. Roussel Korseleri (Gaine) ve Kemerleri vücudu sıkmaksızın tenasübü temin eder. Sevimliğine halel gelmeksizin vücutu yumuşatır ve inceltir.

Fiyatlar: Kemerler 6 liradan. Korseler (Gaine) sutyenle beraber 25 liradan itibaren.

Satış yeri yalnız:

J. Roussel
Paris

İSTANBUL, Beyoğlu
Tünel meydanı 12 No.lu.
Mağazamızı ziyaret ediniz veya 18 No.lu tarifemizi isteyiniz.
Fiyatlarımızda büyük tenzilât.

Dr Hafız Cemal

Lokman Hekim

Dahiliye mütehassısı

Pazardan başka günlerde öğleden sonra saat (2,5 tan 6 ya) kadar İstanbulda Divanyolunda 104 numaralı hususî kabinesinde hastalarını kabul eder. Salı, cumartesi günleri sabah (9,5 - 12) saatleri hakikî fikaraya mahsustur. Herkesin haline göre muamele olunur. Muayenehane ve ev telefonu: 22398 .Kışlık telefon: 21044

Basurdan ameliyatsız HEDENSA

ile tamamile geçer, basur memelerini söndürür, mahveder, Kanı, ağrıyı derhal keser. Emsalsiz bir ilâçtir.

Karikatür

Almanya, Çekoslovakyada isyanlar ihtilâller hazırlamış

İngiliz gazetelerine göre istilâ plânı İngilterenin eline geçmiş

Avrupa merkezlerinden, bilhassa Londradan gelen son haberler, Hitlerler Almanyasının siyaseti karşısında Çekoslovakyanın müşkül bir vaziyette olduğunu bildiriyor. Almanyanın Çekoslovakyayı ilhak veya istilâ etmeği düşündüğü, Berlinin bu hususi plânının Entellicena Servisin eline geçtiği de ilâve edilmektedir. İşte son haberler:

Mecidiyeköyünde ölümle biten facia

(Başı 1 incide)

ğında bir adamın saldırdığını görmedim. Esasen jandarmanın elbisesi de bâkî olduğu için farkına da varmamaz. Ben Caferin kamyoniyle kaçıştıktan biraz sonra etraftan sesler işittim. Beş, on metre sonra durdum zaman arkamda, yerde jandarmanın yattığını gördüm. Kamyonlarımız birbirine kat'iyyen çarpmadığı için hiç bir ehemmiyet hissetmediğim gibi bu kazayı da duymamıştım. Benyolun sağını tu'p ediyordum. Daha fazla sağa kaçsam hedefe düşerdim. Jandarma bekamaktan kendisini fazlaca dışarıya vermiş olacak ki iki kamyon arasında kalarak ezilmiştir...

BİR ŞAHİT

İspanya isyanı

(Başı 1 inciste)

Diğer taraftan asi kuvvetler kumandanlarından birinin söylediğine göre İspanyada mevcut 52 tümeyden otuz üçü, bugün Frankocuların tahtı işgalindedir. Aynı kaynaklar, pek kısa zamanda, bu yekûna daha birkaç tümeyi ilâvetin de ilâve olunacağını tevsil etmektedirler.

Dün sabah, Malaga cephesinde tek tük piyade atışı olmuşsa da topçu düellosu akşama kadar aynı şiddet ve kuvvetle devam etmiştir.

Asi deniz tayyareleri, sabaha karşı ve sonra saat sekizde olmak üzere iki

Yalovada bir eski deli 6 kişiyi yaraladı

Yalova (TAN) — Kaş mahallesinde bir facia olmuş, bir deli, sekiz kişiyi yaralamıştır. Bunlardan ikisinin cerihaları ağır, diğerlerininki hafiftir.

İngiltere Topun Ağzındadır!

Alman - Japon ittifakı İngiltereyi Hedef Tutuyormuş

İngiltere yeniden 30 harp gemisi inş karar verdi

İngiltere hükümeti, don yeni harp gemil[erini] akviye etmek meselesini tar[ih] eline almış bulu[nuyor]. Yeni yıl bütçesine donanma i[çin] rik bir rakam gösteriyor. Bu s[ene] yeni[den] otuz h[arp] şasına karar verilmiştir. İşte son [haber]:

Londra, 15 (A.A.) — Morning Post gazetesinin bahri muharririne göre, bahriyede 1937 - 1938 tahsisa[tı]

Avrupa yine karışıyor mu?

Sovyet Rusya garb hududunda müthiş yeraltı istihkâmları yaptı

Almanyanın Çekoslovakya üzerindeki emelleri birçok büyük merkezlerde ciddî endişeler uyandırmağa başladı

Paris 25 (A.A.) — Petit Parisien diyor ki: «Sovyet gazeteleri, Kızılordunun 19 uncu yıldönümü münasebetile, Sovyet Rusyanın garp hududunun Ladoga gölünden Karadenize kadar imtidad eden yeraltı istihkâmları ile himaye edilmekte olduğuna yazmaktadırlar.

Ukranya hududu, bilhassa birçok müthiş tahkimat ile techiz olunacaktır.

Bu yeni «Maginot» hattı, Sovyet gazetelerine göre, teshiri gayrikabil olacaktır. Çünkü bu hat, hattâ tayyareler tarafından bile görülemiyecek surette pek mahirane ve gizli olarak vücuda getirilmiştir.

Londra 25 — Taymis gazetesinin Berlin muhabiri, orta Avrupa vaziyeti hakkında gazetesine mühim bir telgraf göndermiştir. Bu telgrafda deniliyor ki: «Almanyanın Çekoslovakya üzerindeki emelleri diplomasi mahafilde endişeler uyandırmıştır. Bu mahafil M. Hitlerin son nutkunda bu meseleyi sükût ile geçiştirmiş olduğunu hatırlatmaktadır.

Çekoslovakya hükümeti, kendi tebaası olan Almanları memnun etmek için geçenlerde bunlarla bir anlaşma yapmıştı. Çekoslovakyada Sudete denilen Nazi taraftarı Almanların bu anlaşmayı kabul etmemelerinden korkulmaktadır. Bu hal Sudete'ler ile Nazi Almanlar arasında bir anlaşma olduğunu gösterecektir.»

Taymis bu telgrafı dercettikten sonra diyor ki: «Bazı milletler İngilterenin yalnız garbi Avrupa ile meşgul olduğuna zannediyorlar. M. Eden son nutuklarında bu zannın doğru olmadığını anlattı, İngilterenin bütün Avrupa işlerile alâkadar olduğunu ihtar etti. İngiliz elçilerinin de bu kabil ihtarlarda bulunacağı zannediliyor.»

Madridi bombardıman edenler yabancılar imiş

Asiler 39 bin kişiyi kurşuna dizmişler

Paris 18 (Akşam) — Madrid hükümetinin tebliği: İspanyol tayyareciler Madridi bombardıman etmek istemediklerinden bu vazife Alman ve İtalyan tayyarecilere verilmiştir. Amlerin barbarlığı dün zirveye varmıştır. Bunlar hükümete mensup bir tayyarecinin cezadini Madrid üzerine atmışlardır. Bu harekete Endülüste 39 bin kişinin kurşuna dizildiği ilâve edilirse asilerin müthiş mezalimi tezahür eder.

Madridi muhasara edenler arasında yüzde bir İspanyol yoktur. Bunlar serserilerden, faşistlerden, Lejyon etranjeden ve faşist memleketlerden gelenlerden mürekkeptir. Tayyareler Alman ve İtalyan malıdır.

ASİLERİN BİR TEBLİĞİ

Harp tehlikesi vardır

Çekoslovakya cumhur reisi M. Benes nutkunda böyle diyor

Praj 24 (A.A.) — Noel yortuları münasebetiyle bir nutuk veren reisicumhur B. Benes ezcümle demiştir ki:

1936 senesi fırtınalar ve ihtilâller senesi olmuştur. 1920 buhranlarından 1936 senesine kadar yepyeni bir Avrupa yaşamıştır. Faşist, komünist ve demokrat cepheleri tehlikeli bir mücadelette bulunmaktadırlar. Harpten korkuluyor. Çekoslovakya, Fransa ve Küçük Antantla yaptığı ittifaklarla emniyeti artırmak, mütekabil yardım mecburiyetini koymak, Sovyet paktını imza etmek İngiltere ve Balkan antantı ile dostane münasebetler beslemek suretile sulha yardım etmiştir.

Harp takdirinde herhangi bir ihtimale karşı gelmek için hazır bulunmaktayız.

İtalya Avrupada silâhlı muhasım arzu etmemektedir, Almanyanın dertleri vardır. Almanyanın bu senenin martayında yapmış olduğu sulh teklifinin de ciddî telâkki edilmesi lâzım geldiğini bunlara ilâve edebiliriz. Bir anlaşmaya varmak lâzımdır. Avusturya, Çekoslovakya veya Litvanyaya üzerinde yapılacak bir taarruz hakkında dolaşan şayialara kulak asmamak lâzımdır. Demokratik hareketler, komünist olsun faşist olsun otorite rejimini saymak vazifesiyle mükelleftirler.

ÇEK HARİCİYE NAZIRI NE DİYOR?

Almanyanın Çekoslovakyayı istilâ edeceği hakkındaki şayialar üzerine Çek Hariciye nazırı M. Krofta bir İngiliz muhabirine demiştir ki:

«Çekoslovakya o kadar hazırlanmıştır ki, herhangi bir tecavüze kolay bir lokma olmıyacaktır.»

Ispanyada kanlı harp devam ediyor

Hükûmet kuvvetleri bazı muvaffakiyetler kazandıklarını bildiriyorlar

[...] harp devam ediyor. [...] ettiğini tasdik etmediği üç gün[...] yapılan sulhsat neticesinde [...] 2.000 yerliyi tevkifhanelerine [...] Fakat vaziyette [...] yoktur. Başka [...] yazıyorlar:

— Hükûmet kuvvetleri [...] cephelerde mühim muvaffakiyetler elde etmişlerdir. Asturide madencileri Oviedo şehrine girmişlerdir. Jarama mıntakasında asilerin bazı mevzileri ele geçirilmiştir. Avila eyaletinde [...] şehrinin mevzilerine [...]

VALENSİYA BOMBARDIMAN EDİLDİ

Valensiya 24 (A.A.) — Asi deniz tayyareleri sabaha karşı saat 3 de ve sonra saat 8 de olmak üzere iki kere Valensiya şehrinin üzerinden uçmuşlardır. Bu tayyarelerin attığı iki bombadan üç kişi ölmüş ve bir kaç kişi yaralanmıştır. Maddi ziyan yoktur.

Asi tayyareleri müdafaa bataryalarının ateşi altında kaçmağa mecbur [...]

Adisabebada 2000 Kişi Tevkif edildi

[...]ba, 22 (A.A.) — Maresal [...] yapılan suikast neticesinde [...] 2.000 yerliyi tevkifhanelerine [...]

Kari okuyor !?...

— Allah müstahakını versin bu haberlerin, olmaz olsun bu havadisler, yere batsın bu gazeteler !!

Sahibi Sedat S. — Umumî Neşriyat Müdürü: T. Şükrü Basıldığı yer: Ahmet Sait Matbaası